www.glos.live

GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Głos

Pismo ukazuje się we wtorki i piątki

Wtorek
31 stycznia 2023
nr 9 (LXXVIII)
cena: 17 kč

WIADOMOŚCI
SYMBOL PATRIOTYZMU I ODWAGI STR. 2-3

BALOWY WEEKEND
STR. 4-5

SPORT
ZJAZD GWIAŹDZISTY – NOWE INFORMACJE
STR. 9

Petr Pavel prezydentem

WYDARZENIE: Republika Czeska ma nowego prezydenta. W drugiej turze wyborów, które trwały od piątku do soboty, Petr Pavel pokonał Andreja Babiša z miażdżącą przewagą 960 tys. głosów. Na 61-letniego emerytowanego generała głosowało 58,32 proc. wyborców, na jego rywala tylko 41,67. W województwie morawsko-śląskim zdecydowanym zwycięzcą był jednak szef ANO.

Beata Schönwald, jb

Petr Pavel od godz. 14.00 w sobotę, kiedy zamknięto lokale wyborcze i rozpoczęto podliczanie głosów, konsekwentnie powiększał przewagę nad Andrejem Babišem. Ostatecznie otrzymał o blisko 17 procent więcej głosów. Przyszły prezydent wygrał m.in. we wszystkich stolicach wojewódzkich w RC poza Ostrawą, gdzie 52,27 proc. elektoratu głosowało na Babiša. W całym województwie morawsko-śląskim zdobył on 53,07 proc. głosów. Jeszcze większy sukces odniósł w powiecie karwińskim, gdzie zagłosowało na niego 61,69 proc. osób, które poszły do urn. Odmienne preferencje wyborcze mieli natomiast mieszkańcy sąsiedniego powiatu. We frydecko-misteckim zwyciężył Pavel z 51,38 proc. wynikiem. Dla porównania w Warszawie, gdzie lokal wyborczy odwiedziło 210 czeskich obywateli, 96,21 proc. z nich opowiedziało się za Petrem Pavlem.

Na Zaolziu na Pavla głosowała większość gmin leżących na terenie powiatu frydecko-misteckiego. Największe poparcie (62,60) zdobył w Śmiłowicach, najmniejsze na Herczawie, gdzie na jego rywala zagłosowało aż 72,44 proc. wyborców. Z kolei w powiecie karwińskim jedyną gminą, gdzie generał w stanie spoczynku pokonał Babiša, był Kocobędz. W pozostałych miejscowościach zwycięzcą okazał się szef ANO. W Dąbrowie oddało na niego głos aż 73,79 proc. wyborców.

Druga tura tegorocznych wyborów prezydenckich była wyjątkowa nie tylko ze względu na różnicę głosów, które uzyskali uczestnicy tego pojedynku, ale także pod względem frekwencji wyborczej. Od 2013 roku, kiedy w RC wprowadzono bezpośredni wybór głowy państwa, do urn nigdy nie poszło aż tyle osób. 70,25 proc. w skali całego kraju świadczy o niebywałym zainteresowaniu tą ostateczną rozgrywką. Zbliżony wynik (69,05 proc.) odnotowano również w powiecie frydecko-misteckim, 62,87 osób uprawnionych do głosowania głosowało w powiecie karwińskim, 64,54 proc. w powiecie ostrawskim, a w całym województwie morawsko-śląskim frekwencja wyborcza wyniosła 66,57 proc. Dwa tygodnie temu w pierwszej turze wyborów prezydenckich głosowało 68,24 proc. osób.

Wybory nad Wełtawą wzbudziły zainteresowanie również u naszych najbliższych sąsiadów. Na Słowacji do tego stopnia, że prezydentka Zuzana Čaputowa przyjechała osobiście do sztabu wyborczego zwycięzcy, żeby złożyć mu gratulacje.

Ciąg dalszy na str. 3

Fot. ARC

Rośnie we mnie duma

WYDARZENIE: Nowy ambasador RP w Pradze Mateusz Gniazdowski zakończył wczoraj dwudniową wizytę na Zaolziu. Poniedziałkowe przedpołudnie spędził w Czeskim Cieszynie, odwiedzając Centrum Polskie dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego oraz Polskie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego.

W Centrum Pedagogicznym Mateusza Gniazdowskiego zachwyciła gra planszowa o Śląsku Cieszyńskim, którą zaprezentowała mu Marta Kmeť.
Fot. BEATA SCHÖNWALD

Beata Schönwald, klm

W czasie spotkań w obu placówkach towarzyszyła Mateuszowi Gniazdowskiemu konsul generalna RP w Ostrawie Izabella Wołłejko-Chwastowicz. Dyrektor Marta Kmeť przybliżyła polskiemu dyplomacie działalność Centrum Pedagogicznego, na którą składają się różne projekty, wydawnictwa, pomoce dydaktyczne dla szkół i wiele innych. – Przekazaliśmy naszemu gościowi informacje o naszych działaniach, które podejmujemy w ramach czesko-polskiej współpracy transgranicznej, a które sięgają również poza obszar Śląska Cieszyńskiego w inne regiony przygraniczne Polski i Czech. Opowiedzieliśmy o naszych bieżących inicjatywach, konkursach, a także o najnowszym projekcie „Historia CZ PL na plus", w ramach którego opracowaliśmy ponad 20 scenariuszy do nauczania po polsku najnowszej historii Czech metodą badawczą – powiedziała „Głosowi" metodyk Centrum Barbara Kubiczek.

O tym, czym jest Polskie Gimnazjum, jaką ma historię, kogo kształci i jakie wartości stara się młodzieży przekazać, poinformowała ambasadora dyrektor szkoły Maria Jarnot. Po tym ogólnym wprowadzeniu szef polskiej placówki dyplomatycznej w Pradze spotkał się w auli szkolnej z uczniami klas maturalnych. Stając przed młodzieżą, przyznał, że czuje się trochę stremowany. Zdradził również, że w nowej roli jest na Zaolziu po raz drugi. Jego pierwszy przyjazd w te strony był związany z obchodami jubileuszowymi 75-lecia PZKO w Trzyńcu.

Ciąg dalszy na str. 3

ZDANIEM... Tomasza Wolffa

wolff@glos.live

W czasie piątkowo-sobotnich wyborów prezydenckich w RC magiczna bariera została przekroczona. Dlatego też spoglądając dokładnie na wyniki wyborczej dogrywki nie można nie zauważyć frekwencji na poziomie ponad 70 procent. Ta cyfra w pewnym sensie powinna pogodzić zwolenników Petra Pavla i Andreja Babiša – jedni i drudzy muszą zgodzić się ze stwierdzeniem, że wygrała demokracja. Tę frekwencję na poziomie 70 procent bardzo łatwo przełożyć na liczby. Załóżmy, że stoimy w kolejce w sklepie czy jedziemy pociągiem – siedem z dziesięciu osób skorzystało z prawa, jakie daje demokratyczny ustrój. To dobra wiadomość – ludziom chciało się wyjść z domów, oddać głos na swojego kandydata, a nie siedzieć z założonymi rękami, a potem narzekać, jak to jest źle, czy sypać mądrościami na lewo i prawo.

Trzeba także podkreślić jeden fakt – wspomniana siedemdziesiątka wzmacnia sukces nowego prezydenta. Bo został wybrany przez znamienitą większość społeczeństwa. Jakże często podczas wcześniejszych głosowań, nie tylko w Czechach, ale też w Polsce, starano się podważyć czy zminimalizować sukces, posiłkując się statystykami dotyczącymi frekwencji. – Wybory są niemiarodajne, bo zagłosowała tylko nieco połowa uprawnionych – można było usłyszeć. Dziś takie głosy raczej nie padną. Z drugiej strony, skoro więcej osób poszło do urn, to proporcjonalnie także przegrany kandydat otrzymał więcej głosów, niż na przykład w sytuacji, gdyby frekwencja była na poziomie 55 procent. Petr Pavel musi je jakoś „zagospodarować" i przekonać do siebie.

Panie prezydencie, gratuluję zwycięstwa. Przed panem dużo ciężkiej pracy.

CYTAT NA DZIŚ

Mark Brzezinski,
ambasador USA w Polsce,
w rok po rozpoczęciu swojej misji w Warszawie

●●●

Polsko-amerykańskie relacje są obecnie najlepsze i najściślejsze w historii. Dzieje się tak, pomimo faktu, że tuż za wschodnią granicą Polski mamy poważny kryzys, wojnę Rosji z Ukrainą. Rozwijamy bliską współpracę z Polską na płaszczyźnie: wojskowej, strategicznej i gospodarczej

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

● Takie świąteczne ozdoby już znikają. Zeszła niedziela była ostatnią, gdy można było śpiewać kolędy, a choinek także praktycznie trudno znaleźć.
Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

DZIŚ...

31
stycznia 2023

Imieniny obchodzą: Marcela, Jan, Ludwika
Wschód słońca: 7.15
Zachód słońca: 16.23
Do końca roku: 334 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Iluzjonistów
Przysłowie: „Na Świętego Ludwika koń na grudzie utyka"

JUTRO...

1
lutego 2023

Imieniny obchodzą: Brygida, Sewer
Wschód słońca: 7.13
Zachód słońca: 16.25
Do końca roku: 333 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Gumy do Żucia
Przysłowia: „Czasem się luty zlituje, że człek niby wiosnę czuje, ale czasem się tak zżyma, że człek prawie nie wytrzyma"

POJUTRZE...

2
lutego 2023

Imieniny obchodzą: Maria, Miłosława, Kornel
Wschód słońca: 7.12
Zachód słońca: 16.27
Do końca roku: 332 dni
(Nie)typowe święta: Matki Bożej Gromnicznej, Dzień Pozytywnego Myślenia
Przysłowie: „Gdy w Gromnice pięknie wszędzie, tedy dobra wiosna będzie"

POGODA

wtorek
dzień: 1 do 2°C
noc: 1 do 0°C
wiatr: 4-7 m/s

środa
dzień: 2 do 3°C
noc: 2 do 1°C
wiatr: 4-7 m/s

czwartek
dzień: 0 do 2°C
noc: -2 do -4°C
wiatr: 4-4 m/s

Symbol patriotyzmu i odwagi

Stonawa stała się symbolem spełnionego obowiązku, patriotyzmu, a przede wszystkim odwagi, by stanąć w obronie najcenniejszych wartości – powiedział Mateusz Gniazdowski, ambasador RP w Pradze, podczas niedzielnej uroczystości wspomnieniowej w Stonawie w hołdzie ofiarom konfliktu zbrojnego o Śląsk Cieszyński w styczniu 1919 roku.

Łukasz Klimaniec

● Przed mogiłą polskich żołnierzy w niedzielę pojawiło się mnóstwo kwiatów i zniczy, które zapalili m.in. Helena Legowicz, prezes PZKO oraz Mariusz Wałach, prezes Kongresu Polaków w RC (na pierwszym planie, pierwszy z prawej) i jego zastępca Józef Szymeczek. Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

Obchody 104. rocznicy wojny czechosłowacko-polskiej z 1919 r. rozpoczęły się mszą w stonawskim kościele św. Marii Magdaleny. Ks. Roland Manowski-Słomka, proboszcz parafii, podkreślał, że nigdy nie można zakłamywać prawdy historycznej, nawet tej najbardziej bolesnej i niewygodnej.

– Po 104 latach i nie zakłamując ówczesnej prawdy historycznej możemy ten dzień i tę uroczystość wykorzystać jako okazję do pochylenia się nad dobrodziejstwem i pięknem życia razem w zgodzie i spokoju – mówił.

Centralnym punktem uroczystości było złożenie kwiatów i zapalenie zniczy przed zbiorową mogiłą dwudziestu polskich żołnierzy pochowanych na cmentarzu katolickim. Zostały odegrane hymny Polski i Republiki Czeskiej, odczytano apel pamięci, a kompania honorowa oddała salwę honorową.

W wydarzeniu wzięli udział m.in. ambasador RP w Pradze Mateusz Gniazdowski, konsul generalna RP w Ostrawie Izabella Wołłejko-Chwastowicz, posłanka RC Pavla Golasowska, senator RC Andrzej Feber, wójt Stonawy Tomáš Wawrzyk, Paweł Hut, dyrektor Departamentu Edukacji, Kultury i Dziedzictwa Ministerstwa Obrony Narodowej RP, przedstawiciele IPN, prezes Kongresu Polaków w RC Mariusz Wałach, Helena Legowicz, prezes PZKO oraz organizacje z obu stron granicy.

– Dla mnie to nie tylko obowiązek, ale i zaszczyt móc oddać hołd poległym i pomordowanym tutaj – mówił ambasador Mateusz Gniazdowski. – Stonawa stała się symbolem spełnionego obowiązku, patriotyzmu, a przede wszystkim odwagi, by stanąć w obronie najcenniejszych wartości. Cieszy mnie, że coraz częściej pochylamy się nad ofiarami tej wojny wspólnie z naszymi czeskimi sąsiadami. Pamięć o Stonawie i okrucieństwach tamtej wojny jest ważna i aktualna. Stonawa pokazuje, jak daleko dotarliśmy we wzajemnym zrozumieniu z czeskimi sąsiadami, z którymi jesteśmy razem w kwestiach wolności i niepodległości w obliczu wojny, która toczy się niedaleko od naszych granic – dodał.

Konsul Izabella Wołłejko-Chwastowicz zauważyła, że uroczystość w Stonawie jest jedną z najboleśniej przeżywanych w regionie przez Polaków na Zaolziu. Wskazała, że pielęgnowanie pamięci o polskiej historii i jej bohaterach nie jest tylko zadaniem polskich placówek dyplomatycznych, ale i polskich organizacji, pojedynczych mieszkańców oraz szkół, bo niemal w każdej gminie znajduje się mogiła polskich żołnierzy, o którą należy dbać.

Wojciech Feber, prezes MK PZKO w Stonawie, zaznaczył, że członkowie polskiej społeczności dbali o pamięć o zamordowanych żołnierzach nawet w czasach komunistycznych, kiedy nie było to wcale takie łatwe. Mimo to grób był zawsze zadbany. Pilnowała tego przez lata Stefania Piszczek, której w niedzielę dziękował za to ambasador RP.

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

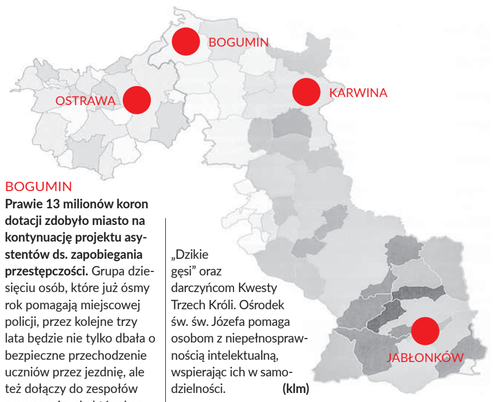

BOGUMIN

Prawie 13 milionów koron dotacji zdobyło miasto na kontynuację projektu asystentów ds. zapobiegania przestępczości. Grupa dziesięciu osób, które już ósmy rok pomagają miejscowej policji, przez kolejne trzy lata będzie nie tylko dbała o bezpieczne przechodzenie uczniów przez jezdnię, ale też dołączy do zespołów prewencyjnych, które koncentrują się na edukacji dzieci w zakresie bezpieczeństwa. Asystenci pomogą policjantom w prowadzeniu wykładów w szkołach, a także w nauczaniu dzieci znajomości przepisów ruchu drogowego i umiejętności jazdy na rowerze na placu ruchu drogowego. **(klm)**

„Dzikie gęsi" oraz darczyńcom Kwesty Trzech Króli. Ośrodek św. św. Józefa pomaga osobom z niepełnosprawnością intelektualną, wspierając ich w samodzielności. **(klm)**

KARWINA

Miasto regularnie wymienia kontenery na segregowane odpady, w szczególności te, do których wrzucane są tworzywa sztuczne i papier. Obecnie na terenie Karwiny jest ich 160. Wymiana to konieczność, bo niektóre są pęknięte lub mają uszkodzony mechanizm pokrywy. Jednak przy tej okazji (ale nie tylko wtedy) pracownicy służb technicznych napotykają na duży problem – parkowane samochody uniemożliwiają zabranie kontenera lub jego opróżnienie. Dlatego służby miejskie apelują do kierowców o respektowanie namalowanych na jezdni żółtych oznaczeń na zakrętach i przy postojach kontenerowych podczas parkowania. **(klm)**

JABŁONKÓW

W Dziennym Ośrodku Opieki św. Józefa, jaki w mieście prowadzi Caritas, zostało kupione pierwsze wyposażenie nowych pomieszczeń, które w ubiegłym roku zostały wyremontowane. To między innymi mobilny podnośnik oraz specjalistyczne pomoce do sali, gdzie odbywa się terapia światłem. Zakup był możliwy dzięki pomocy miasta, fundacji

OSTRAWA

Projekt „Dobre szkolne bistro" będzie kontynuowany. To przedsięwzięcie, którego celem jest uatrakcyjnienie posiłków w ostrawskich stołówkach szkolnych przy jednoczesnym przestrzeganiu zasad zdrowego żywienia. Współpracy z kucharzami szkolnych stołówek ostrawskich podjął się w 2019 roku znany szef kuchni David Valíček. Teraz dołączą do niego inni szefowie kuchni, dzięki czemu będą mogli trafić do znacznie większej liczby szkół. W zakresie przygotowywania posiłków będą doradzali także w przedszkolach, bo dotychczas projekt dotyczył tylko stołówek w szkołach podstawowych. **(klm)**

Miliony WOŚP i Kwesty Trzech Króli

W niedzielę w Polsce i na całym świecie zagrała Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. W ramach 31. Finału udzielały się koncerty, pokazy, licytacje, na których zbierano pieniądze na walkę z sepsą. Polacy znów pokazali wielkie serca – w chwili zamykania naszego wydania na koncie WOŚP widniało 154 606 764 zł (około 813 719 810 koron!). Ostateczna kwota będzie znana po podliczeniu wszystkich licytacji.

● Liczenie pieniędzy w niedzielny wieczór w Cieszyńskim Sztabie Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Fot. Facebook

Znana jest natomiast finalna kwota Kwesty Trzech Króli. Ta wielka zbiórka wspierająca działalność Caritasu w Republice Czeskiej rozpoczęła się w Nowy Rok i trwała do 15 stycznia. Wolontariusze kwestowali na ulicach wsi i miast, pukali do domów zbierając od mieszkańców datki, które trafią między innymi na remonty i działalność placówek opieki dla seniorów oraz osób niepełnosprawnych, a także na opiekę terenową skierowaną do osób starszych i chorych.

W ramach tej kwesty na Zaolziu zebrano do puszek dokładnie 4 113 832 korony. Na tę kwotę składają się pieniądze zebrane przez Caritas Bogumin – 556 152 korony (prócz tego 12 700 koron wpłacono on-line), Caritas Czeski Cieszyn – 1 354 651 koron (28 173 on-line), Caritas w Jabłonkowie – 1 348 000 koron (15 500 koron z wpłat on-line) i Caritas w Trzyńcu – 855 029 koron (18 900 koron przelano on-line).

W całej diecezji ostrawsko-opawskiej, po podliczeniu 3296 z 3435 puszek, zebrano dotąd 22 437 607 koron. **(klm)**

Śmierć w lawinie

Do tragicznego wypadku doszło w Dolinie Staroleśnej w słowackich Tatrach. W niedzielę wieczorem na Lodospady Grosza zeszła lawina, porywając znajdujących się tam trzech polskich wspinaczy. Mimo szybkiej akcji ratowniczej dwóch z nich nie udało się uratować.

Jak przekazali ratownicy Górskiego Pogotowia Ratunkowego (HZS), lawina śnieżna zeszła pomiędzy pierwszym, a drugim Lodospadem Grosza. O całym zdarzeniu służby zaalarmował trzeci z polskich wspinaczy, który także został porwany przez zwały śniegu, ale został niegroźnie przysypany i zdołał się sam uwolnić spod puchu. Nie mógł jednak nigdzie odnaleźć swoich dwóch kolegów. Ratownicy na skuterach śnieżnych dotarli na miejsce zejścia lawiny i rozpoczęli akcję ratowniczą. W krótkim czasie przy pomocy detektorów lawinowych zlokalizowali pod śniegiem obu zaginionych wspinaczy i odkopali ich. Niestety, obaj już nie żyli. Ratownicy pomogli ocalałemu Polakowi zejść do Starego Smokowca. Ciała wspinaczy przetransportowano w dół i przekazano policji oraz lekarzowi, który miał dokonać oględzin. **(klm)**

Petr Pavel prezydentem

Dokończenie ze str. 1

Dziś zakończyły się wybory prezydenckie u naszych sąsiadów Czechów. Nowym Prezydentem Republiki Czeskiej został wybrany Gen. Petr Pavel! Szanowny Panie Prezydencie, serdeczne gratulacje i pozdrowienia z Polski! Zapraszamy z wizytą do Warszawy – napisał w sobotę na Twitterze prezydent RP Andrzej Duda, który odbył następnie krótką rozmowę telefoniczną z Pavlem. Nowo wybrany prezydent przyjmował od momentu ogłoszenia wyników gratulacje z kraju i z zagranicy, m.in. od prezydentów Austrii, Niemiec czy Francji. W niedzielę dołączył do ich grona również prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski. – Podziękowałem mu oraz czeskim obywatelom za ich niezachiwane wsparcie. Zaprosiłem go z wizytą na Ukrainę – poinformował Zełenski na Twitterze.

Według Petra Pavla, Czesi zasługują na to, żeby żyć w kraju, w którym nie panuje „głupi nastrój" („blbá nálada"). Podkreślił, że zwyciężyły takie wartości, jak prawda, godność i respekt. Jednocześnie dodał, że nie widzi przegranych wyborców, choć wielu może czuć się zawiedzionych tym, że nie wygrał ich faworyt. Zapowiedział również, że jest gotowy wysłuchać opozycji oraz przemyśleć jej argumenty, jeśli mają one pomóc w rozwiązywaniu problemów.

Andrej Babiš na konferencji prasowej tuż po ogłoszeniu wyników uznał swoją porażkę oraz pogratulował zwycięzcy. Swój wynik wyborczy określił jako niesamowity sukces, ponieważ uzyskał więcej głosów niż pięć partii koalicyjnych w ostatnich wyborach do Izby Poselskiej.

W czwartek 9 marca w Sali Władysławowskiej Zamku Praskiego Petr Pavel złoży ślubowanie prezydenckie na ręce przewodniczącego Senatu RC Miloša Vystrčila. Natomiast dzień wcześniej wygaśnie mandat prezydencki Miloša Zemana, który stał na czele Republiki Czeskiej przez 10 lat. **(sch, jb)**

Tak głosowało Zaolzie

Tu zwyciężył Petr Pavel:
Boconowice (57,09), **Bukowiec** (50,06), **Bystrzyca** (55,45), **Gródek** (54,06), **Jabłonków** (55,65), **Kocobędz** (52,85), **Ligotka Kameralna** (51,16), **Łomna Dolna** (52,79), **Milików** (51,99), **Mosty k. Jabłonkowa** (53,93), **Nawsie** (51,67), **Pioseczna** (55,51), **Piosek** (50,40), **Ropica** (52,24), **Śmiłowice** (62,60), **Trzanowice** (51,66), **Wędrynia** (52,50), **Wielopole** (59,52).

Tu zwyciężył Andrej Babiš:
Bogumin (60,31), **Cierlicko** (52,86), **Czeski Cieszyn** (54,70), **Dąbrowa** (73,79), **Dziećmorowice** (60,11), **Gnojnik** (51,22), **Hawierzów** (59,82), **Herczawa** (72,44), **Karwina** (69,65), **Koszarzyska** (54,59), **Lutynia Dolna** (59,94), **Łomna Górna** (58,70), **Nydek** (50,83), **Olbrachcice** (59,39), **Orłowa** (68,14), **Pietwałd** (61,98), **Piotrowice** (57,80). **Rychwałd** (58,30), **Rzeka** (50,31), **Stonawa** (65,90), **Sucha Górna** (61,93), **Trzycież** (50,58), **Trzyniec** (51,18).

Rośnie we mnie duma

Dokończenie ze str. 1

Wcześniej, jeszcze zanim objąłem tę funkcję, naturalnie wielokrotnie bywałem tutaj. Nie byłem jednak w waszym gimnazjum, toteż jest dla mnie wielkim przeżyciem, że mogłem zobaczyć szkołę nawiązującą do wspaniałej tradycji orłowskiej placówki. Słysząc wiele dobrego o tym gimnazjum, spotykając w różnych miejscach jego absolwentów, rośnie we mnie duma, że mamy taką placówkę, która dobrze przygotowuje absolwentów do dalszej drogi zawodowej, a zarazem jest gwarancją polskości na tym terenie – podkreślił.

Jako potwierdzenie tego, że nie chodzi o czcze słowa, przytoczył sytuację z września ub. roku, kiedy obejmował urząd w Pradze. – To był czas intensywnej pracy związanej z przewodnictwem Czech w Radzie Unii Europejskiej oraz z przygotowaniem wizyt oficjalnych delegacji poszczególnych krajów. Kancelaria rządu do ich obsługi przydzielała dwie osoby, które pełniły rolę łączników. Do naszej placówki przydzielono absolwentkę tej szkoły, Ewę Wierzgoń – zaznaczył.

Mateusz Gniazdowski nie przyszedł do gimnazjum, żeby wygłosić wykład, ale porozmawiać z młodzieżą oraz odpowiedzieć na nurtujące ją pytania (więcej napiszemy na ten temat w piątkowej rubryce „Młodzi"). Żegnając gościa, Maria Jarnot wyraziła nadzieję, że ambasador skorzysta z zaproszenia i weźmie udział w przypadającym na 2024 rok jubileuszu gimnazjum.

– Ja oczywiście śledzę od dawna działalność obu tych instytucji, ale po raz pierwszy mogłem je odwiedzić. Obie placówki, zarówno Centrum Pedagogiczne, jak i Polskie Gimnazjum są silnymi punktami na mapie polskości na Zaolziu. Są też instytucjami budującymi prestiż polskiego szkolnictwa i polskiego życia mniejszościowego na tych terenach – podsumował dla „Głosu" poniedziałkową wizytę na Zaolziu Mateusz Gniazdowski, uznając spotkanie z maturzystami za „szczególnie miłe".

Dzień wcześniej ambasador RP odwiedził m.in. Stonawę, gdzie wziął udział w uroczystości wspomnieniowej, a także Żwirkowisko i Dom Polski im. Żwirki i Wigury w Cierliku. Tam zapoznał się ze stanem faktycznym obiektu i projektem jego rewitalizacji. Był także na Konteszyńcu pod Tablicami Katyńskimi w Czeskim Cieszynie, gościł w siedzibie Zarządu Głównego PZKO, w redakcji „Głosu", a następnie pojechał do Bystrzycy i Mostów k. Jabłonkowa, gdzie spotkał się z działaczami miejscowych kół PZKO.

– Spotykam się z ludźmi mocno zaangażowanymi w organizację życia polskiego na Zaolziu, ale podczas swojej wizyty odwiedzę też marszałka regionu oraz prezydenta Ostrawy – powiedział w rozmowie z „Głosem". – Planujemy kolejną wizytę w tym regonie. W większej mierze będzie ona poświęcona kwestiom gospodarczym i współpracy transgranicznej, którą taktuję priorytetowo – zaznaczył. **(sch, klm)**

100 osób miało być sukcesem...
A przyszło dwa razy więcej!

Ponad dwieście młodych ludzi ubranych w stroje ludowe zjawiło się w sobotni wieczór w Domu PZKO „Kasowy" na pierwszym Młodzieżowym Balu Folklorystycznym. Zainteresowanie „Naszym Balem", jak nazwali go organizatorzy, przeszło ich najśmielsze oczekiwania – impreza okazała się strzałem w dziesiątkę!

Łukasz Klimaniec

Młodzi potrafią się bawić – to jasne. Ale młodzi potrafią też dobrze się zorganizować i przygotować dużą imprezę, która przyciągnie ich rówieśników z całego regionu i nie tylko, bo na „Naszym Balu" w Mostach koło Jabłonkowa bawili się też goście z Polski i Słowacji.

– Samo przygotowanie balu nie było jakimś wielkim wyzwaniem, bo mamy doświadczenie z organizacją różnych imprez. Największą niewiadomą było natomiast to, czy znajdziemy tyle młodych osób, które przyjdą bawić się na ludowo – mówiła Agnieszka Farna, która wraz z mężem Adamem Farnym oraz Dominikiem Poloczkiem, Jankiem Michalikiem, Jakubem Czepcem, Robertem Molinkiem, Jolą Iwanuszek i Dorotą Bartnicką podjęli się organizacji Młodzieżowego Balu Folklorystycznego.

Łącznie sprzedano 180 biletów, a doliczając ok. 40 osób z kapel i samych organizatorów, w „Kasowym" bawiło się około 220 osób.

– Bardzo się cieszę z tak wielkiego zainteresowania, bo zakładaliśmy, że jak już będzie więcej niż sto osób, to będzie dobrze. A tymczasem jest dwa razy więcej. Widać, że była potrzeba takiej imprezy dla młodych. Wokół jest wiele różnych balów, ale brakowało takiej tradycyjnej imprezy, na której młodzi mogą się pokazać – przyznał Janek Michalik, który pełnił rolę konferansjera.

Witając gości pozdrowił wszystkich „Gorolów, Dolanów, Tustelanów aji Tamstelanów, Poloków, Czechów, Szkopyrtoków, Słowioków, a wszeckich, kierzi majóm radzi klimat sercu miłego Ksiyństwa Cieszyńskiego". Wcześniej wraz z Dominikiem Poloczkiem rozbawili widzów scenką z udziałem Jewki i Marysi, czyli starowinek znanych z filmiku zapowiadającego bal.

Adam Farny przyznał, że zamysł balu był taki, by przygotować imprezę, na której młodzi będą mogli pobawić się po swojemu.

– Dlatego też nie planowaliśmy żadnego występu jakiegoś zespołu, ani nawet didżeja. Chcieliśmy stworzyć miejsce do tego, by się bawić w taki nasz regionalny sposób – wyjaśnił.

Organizatorzy zachęcali również gości do przyjścia w stroju ludowym (tak ubrani gości otrzymywali darmowe piwo). Jeśli ktoś nie miał takiego ubioru, mógł wypożyczyć go lub założyć coś z elementem ludowym (koszulę, wstążkę, chustę, itp.). Efekt? Praktycznie wszyscy zjawili się ubrani na ludowo.

– Niektórzy pożyczali stroje od kolegów, którzy wstępują w zespołach regionalnych – w „Bystrzycy", w „Olzie". To było wyzwanie dla osób, które tym się interesują, ale nie mają własnego stroju. Okazuje się, że większość potraktowała to poważnie, by zaznajomić się z regionalnym ubiorem – przyznał Adam Farny.

Ubrani w regionalne stroje młodzi znakomicie bawili się przy muzyce zaolziańskich kapel „Czerchla", „Bezmiana" i „ „Nowina", zaproszonej z Istebnej kapeli „Tygiel" oraz formacji „Cimbálová muzika Odera" do białego rana. ◢

Zabawę na parkiecie młodzi rozpoczęli od tradycyjnego chodzonego.

Wszyscy zjawili się ubrani w strojach ludowych i znakomicie bawili się we własnym gronie.

Janek Michalik z Dominikiem Poloczkiem rozbawili widzów scenką z udziałem Jewki i Marysi, czyli starowinek znanych z filmiku zapowiadającego bal.

„Kasowy" w Mostach koło Jabłonkowa chyba jeszcze nie wiedział tylu młodych w regionalnych strojach. Zdjęcia: ŁUKASZ KLIMANIEC

Powrót do przeszłości

W sobotę w Domu Kultury w Boconowicach odbył się tradycyjny Bal pod Bocónym. Imprezę zorganizowało Miejscowe Koło PZKO. Bawiono się tak, jak w latach 80. poprzedniego stulecia. – Będzie szalona zabawa, mam cztery kostiumy o zwariowanej tematyce... Będzie się działo! – mówił „Głosowi" tuż przed rozpoczęciem zabawy Marek Słowiaczek, prezes MK PZKO w Boconowicach, jeden z organizatorów balu. I faktycznie – balowicze dopisali, była loteria, tańce, rozmowy ze znajomymi, można się było najeść do syta, napić się...

Więcej zdjęć oraz obrazek filmowy znajdziecie na naszej stronie internetowej www.glos.live.

(endy)

Dla każdego coś miłego

Po dwóch latach przerwy powrócił Reprezentacyjny Bal Śląski organizowany przez MK PZKO w Mistrzowicach. W Ośrodku Kultury „Strzelnica" w Czeskim Cieszynie w piątkowy wieczór i noc z piątku na sobotę bawiło się 250 osób. I to jak!

– Bardzo się cieszymy, że znów mogliśmy zorganizować ten bal. Przerwa pandemiczna zrobiła swoje, ale mamy nadzieję, że powrócimy do tradycji. To fenomenalny bal, jedyny w swoim rodzaju – mówiła Renata Kadłubiec, prezes MK PZKO w Mistrzowicach.

Prof. Daniel Kadłubiec, założyciel, pomysłodawca, wieloletni organizator i wodzirej Balu Śląskiego, przypomniał jego historię, wymieniając miejsca, w których przed laty odbywała się zabawa.

– Zaczęliśmy organizować ten bal w 1965 roku w restauracji na Fibakówce w Mistrzowicach. Tam byliśmy do 1990 r., a następnie przenieśliśmy się do remizy strażackiej. Później na Kościelec, a potem do hotelu „Piast", aż wreszcie trafiliśmy do „Strzelnicy" – wyliczał. Prezentując nowego konferansjera, swojego wnuka Wojciecha Kadłubca, przyznał, że po 56 latach prowadzenia balu nadszedł czas przekazać tę funkcję komuś młodszemu.

Reprezentacyjny Bal Śląski rozpoczął się występem Zespołu Regionalnego „Błędowice", który zaprezentował tańce śląskie. Następnie wszyscy goście prowadzeni przez błędowickich artystów zatańczyli poloneza. Gwiazdą balu była formacja „PULS" („Poddukelský umelecký ľudový súbor") z Preszowa.

– Byli u nas już dwa razy i za każdym razem zapewniali niesamowitą zabawę. To zespół pełen temperamentu gwarantujący duże widowisko – podkreślała Renata Kadłubiec.

Uczestnicy zabawy mieli do dyspozycji całonocny, bogaty bufet, w którym były m.in. dania regionalne, dania ciepłe, zimne zakąski. Prócz tego mogli skorzystać z trzech barów. Do tańca przygrywał im zespół Rivieras Show Band, w saloniku śpiewała Kapela „Bezwina", a w klubie jazzowym o zabawę zadbał w dyskotekowym stylu DJ Tomek, dzięki czemu każdy mógł znaleźć coś dla siebie i bawić się wyśmienicie do wczesnych godzin rannych. „Głos" tradycyjnie był patronem medialnym tego wydarzenia. **(klm)**

Na Balu Śląskim w „Strzelnicy" bawiło się 250 gości.

Gwiazdą wieczoru była formacja „PULS" („Poddukelský umelecký ľudový súbor"), zawodowi tancerze z Preszowa.

Bal Śląski odbywał się w wielu miejscach. Wychodzi na to, że w „Strzelnicy" zadomowił się na dobre. Zdjęcia: ŁUKASZ KLIMANIEC

Zdjęcia: NORBERT DĄBKOWSKI

NASZE RODY /151/

Michael Morys-Twarowski

Feitzingerowie

W XIX wieku w Cieszynie osiedliło się kilka niemieckich rodzin ze Śląska Opawskiego, które odegrały swoją rolę w dziejach miasta i regionu. Jedną z nich byli Feitzingerowie.

Feitzingerowie tradycyjnie zajmowali się introligatorstwem. Introligatorem był również Jan Józef (Johann Josef) Feitzinger, działający na przełomie XVIII i XIX wieku w Opawie. Spośród jego synów zakład w Opawie odziedziczył Jan (Johann), z kolei Edward Cyryl (Eduard Cyrill) (1808-1868) przeniósł się do Cieszyna.

W kręgu mieszczańskich elit

Jak przystało na przedstawiciela rodu Feitzingerów, założył introligatornię, później kupił też księgarnię. Dobrze odnalazł się w kręgu mieszczańskich elit. Zapisał się do cieszyńskiego Towarzystwa Strzeleckiego, w 1842 roku zakładał Męskie Towarzystwo Śpiewacze, a w 1856 roku Czytelnię Niemiecką.

W 1841 roku poślubił Ludwikę Czeike, córkę cieszyńskiego mieszczanina, ale pochodzącego z Opawy. Ich czterej synowie, Karol, Henryk, Edward i Gustaw, działali w szeroko pojętej branży księgarskiej.

Karol (1841-1872) przez pewien czas prowadził sklep papierniczy, wypożyczalnię książek i introligatornię w Cieszynie, później przeniósł się do Wiesbaden. Henryk (1848-1922) i Gustaw (1854-1934) byli właścicielami drukarni w Cieszynie (sprzedali ją Fritzowi Kutzerowi), później działali w Wiedniu.

Żoną Henryka Feitzingera była Tekla Mecner (Metzner) (zm. 1931); oboje są pochowani na cmentarzu w Ober St. Veit w Wiedniu (ładna dzielnica w zachodniej części miasta). Jeszcze w Cieszynie przyszły na świat ich dzieci: Henryk Ludwik Antoni (1874-1876), Ida Ludwika Antonia (ur. 1876), Olga Berta (ur. 1879), Ernest Fryderyk Antoni (ur. 1881) i Edyta Róża Jadwiga (ur. 1883).

Tanie książeczki i kolorowe widokówki

Spośród czterech braci-księgarzy z Cieszynem na resztę życia związał się tylko Edward (1851-1932). Prowadził księgarnię i sklep papierniczy na Górnym Rynku nr 240 (obecnie nr 10). Wydawał kalendarze, przewodniki, modlitewniki i poradniki. Dwa razy genialnie trafił z biznesowymi pomysłami. Pierwszym była seria wydawnicza „Biblioteczka tanich książeczek dla ludu i młodzieży". Nie ukazywała się tam literatura wysokich lotów, „Biblioteczka…" skupiała się bowiem na dziełach w stylu „Abelino, straszny bandyta" czy „Trzy młynareczki w rękach krwawego rabusia". Z czasem Edward Feitzinger wyspecjalizował się w wydawaniu kolorowych widokówek, które jeszcze dziś można znaleźć na internetowych aukcjach.

Później biznes księgarsko-papierniczy prowadził syn Edwarda i Anny z domu Pohl – Herman (ur. 1882), z wykształcenia chemik. Był aktywny na polu samorządowym jako reprezentant miejscowych Niemców, w okresie międzywojennym przez dwie kadencje (1922-1925, 1925-1929) pełnił funkcję radnego Cieszyna. Po zakończeniu II wojny światowej został wysiedlony z miasta. Byłoby dobrze, aby historycy wyjaśnili jego dalsze losy. Jedni autorzy podają, że zmarł jeszcze w 1945 roku w obozie dla internowanych w Opawie. Według innych, był więziony w obozie pracy w Jaworznie, a później wydalony do Niemiec, gdzie zmarł w 1951 roku.

W ten sposób zakończyła się historia cieszyńskiej linii rodu Feitzingerów. Zapisali się w dziejach miasta i regionu, a na Śląsku Cieszyńskim w języku potoczonym przez pewien czas funkcjonowało słowo „feitzingerówka" – jak określano wydawnictwa Edwarda Feitzingera. ◢

Skąd to nazwisko?

Feitzinger jest nazwiskiem pochodzenia niemieckiego. Znaczy tyle, co „piękny śpiewak" (feit – piękny + singer – śpiewak).

Skąd ten ród?

Feitzingerowie pochodzili z Austrii, dopiero pod koniec XVIII wieku w Opawie osiedlił się Jan Józef (Johann Josef) Feitzinger, ojciec Edwarda Cyryla, protoplasty cieszyńskiej linii rodu.

Gdzie doczytać?

- Karl Walter Neumann (red.), „Ostschlesische Porträts. T.2", Berlin 1996
- Janusz Spyra, „Cieszyński wydawca Edward Feitzinger (1851-1932)", „Kalendarz Cieszyński 2001" (artykuł dostępny w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej).

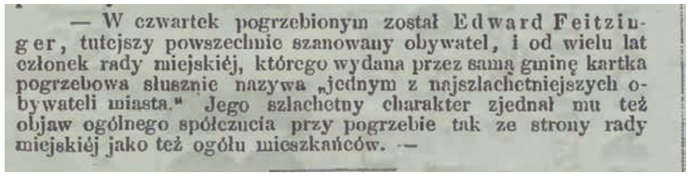

— W czwartek pogrzebionym został Edward Feitzinger, tutejszy powszechnie szanowany obywatel, i od wielu lat członek rady miejskiéj, którego wydana przez samą gminę kartka pogrzebowa słusznie nazywa „jednym z najszlachetniejszych obywateli miasta." Jego szlachetny charakter zjednał mu też objaw ogólnego spółczucia przy pogrzebie tak ze strony rady miejskiéj jako też ogółu mieszkańców. —

● Informacja o zgonie Edwarda Cyryla Feitzingera, która ukazała się w „Gwiazdce Cieszyńskiej" (rok 1868, s. 103).

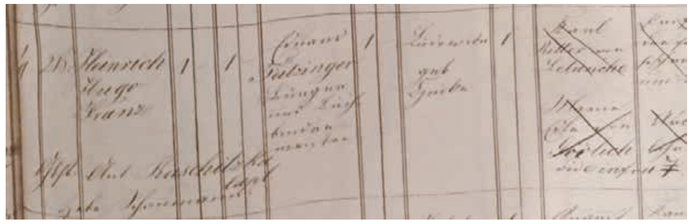

● Metryka chrztu Henryka Feitzingera, urodzonego w 1848 roku. Źródło: Parafia rzymskokatolicka pw. św. Marii Magdaleny w Cieszynie.

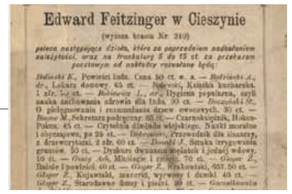

Edward Feitzinger w Cieszynie

(wyższa kranka Nr. 240)

poleca następujące dzieła, które po poprzedniem nadesłaniu należytości, oraz na frankowany 5 do 15 ct. za przekazem pocztowym od nabytego rozsyłam bez:

Bałkowski K., Powieści ludu. Cena 50 ct. w. a. — Bertrandis A., dr., Lekarz domowy, 65 ct. — Bukowski, Książka kucharska, 1 złr. 50 ct. — Bulowski J., dr., Dyplomia popularna, czyli nauka zachowania zdrowia dla ludu, 30 ct. — Dessauer S., O pielęgnowaniu i zrozumieniu dzieci cwierzących, 30 ct. — Dunne M., Sekretarz podręczny, 65 ct. — Czarnokapłnik, Hołm-Polski, 45 ct. — Czytelnik dla ludu wiejskiego, Nauki moralne i chrześciańskie, po 25 ct. — Dobrowolny, Przewodnik dla ślusarzy, z drzeworytami, 2 złr. 60 ct. — Dondi J., Sztuka tryzywania gruzów, 50 ct. — Dyduch Sebastian, Modlitwy i pieśni wiejsze, 10 ct. — Gomy Ach, Mikołaje i cudy, 70 ct. — Geiger Z., Ludzie i zwierzęta, 60 ct. — Geiger Z., Kołatanie, 1 złr. 50 ct. — Geiger Z., Kujawiak, nowele, wyrwany i dambl, 40 ct. — Geiger Z., Starodawne domy i pieśni, 30 ct. — Gazetkowie

● Początek katalogu z ofertą handlową Edwarda Feitzingera (1851-1932). Źródło: Śląska Biblioteka Cyfrowa. Zdjęcia: ARC

Dyptyk wraca do Polski

Kolejna strata wojenna wraca do Polski. To przykład tego, jak sprawnie działa nasz system odzyskiwania utraconych dzieł sztuki. Dyptyk z warsztatu Dierica Boutsa, pochodzący z Kolekcji Czartoryskich, wróci do Zamku w Gołuchowie – oddziału Muzeum Narodowego w Poznaniu. Jesteśmy bardzo dumni z tego, że te obrazy wracają do właściciela, wracają do Polski – powiedział w ubiegłą środę wicepremier Piotr Gliński podczas briefingu prasowego w siedzibie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Oficjalne przekazanie stronie polskiej dwóch obrazów z warsztatu Dierica Boutsa – „Mater Dolorosa" i „Ecce Homo", stanowiących polskie straty wojenne, odbyło się w środę w Museo Provincial de Pontevedra w Hiszpanii.

Minister przypomniał, że w czasie II wojny światowej Polska utraciła ponad pół miliona dzieł sztuki. Dlatego państwo stara się systematycznie odzyskiwać dzieła, które udaje się odnaleźć. Wskazał, że obecnie prowadzonych jest ok. 130 procesów restytucyjnych w kilkunastu krajach na całym świecie.

Dzieła z warsztatu Dierica Boutsa zostały najprawdopodobniej skradzione w czasie powstania warszawskiego z Muzeum Narodowego w Warszawie. – W 2019 roku pracownicy ówczesnego Wydziału Restytucji Dóbr Kultury zidentyfikowali je w kolekcji hiszpańskiego muzeum Pontevedra – poinformował podczas briefingu prof. Piotr Gliński.

Szef resortu kultury wskazał, że odzyskanie dzieł było możliwe dzięki profesjonalnemu podejściu i dobrej współpracy ze stroną hiszpańską.

– Odnaleźliśmy dzieła i w oparciu o argumenty prawne udowodniliśmy, że są to obrazy z warsztatu Dierica Boutsa, które były w polskich zbiorach. Następnie przygotowaliśmy wnioski restytucyjne, które z punktu widzenia prawa dowodzą, że jest to własność państwa polskiego. W czerwcu 2021 r. osobiście przekazałem wniosek restytucyjny ministrowi kultury Hiszpanii, a w grudniu 2022 r., po dopełnieniu wszystkich formalności, resort wydał zgodę na wywóz dzieł – przekazał minister kultury i dziedzictwa narodowego.

Średniowieczny dyptyk „Mater Dolorosa" oraz „Ecce Homo" z warsztatu Dierica Boutsa (1415/1420-1475) trafił do zbiorów polskich za sprawą Izabelli z Czartoryskich Działyńskiej w 1883 r. i stał się częścią kolekcji sztuki na zamku w Gołuchowie.

Po wybuchu II wojny światowej, jesienią 1939 r. część zbiorów gołuchowskich, w tym przedmiotowy dyptyk, przewieziono do Warszawy i ukryto w domu przy ul. Kredytowej 12, należącym wówczas do Marii Ludwiki Czartoryskiej. W październiku 1941 r. zabytki te zostały odnalezione przez Niemców. W grudniu dyptyk wraz z pozostałymi obrazami z Gołuchowa trafił do Muzeum Narodowego w Warszawie, gdzie znajdował się co najmniej do wybuchu powstania warszawskiego.

Dokładna data wywozu dyptyku z Polski nie jest potwierdzona źródłowo. **www.gov.pl**

● Odnaleziony w Hiszpanii dyptyk z warsztatu Dierica Boutsa wraca do Polski. Fot. Museo Provincial de Pontevedra w Hiszpanii

POLSKI BIZNES (120)

Pierwsze mleko zawiera cenne składniki

Spółka CORINOS House zajmuje się suszeniem siary krowiej i jej przetwórstwem oraz produkcją wyrobów, które ją zawierają. Rodzinna firma ma halę produkcyjną z zapleczem biurowym w Gnojniku. Właścicielką jest Joanna Dżuman. Firma powstała dzięki długoletnim doświadczeniom zawodowym jej matki, Anny Kołorz, specjalistki w branży mleczarskiej.

– Skończyłam studia na Wydziale Żywności Wyższej Szkoły Chemiczno-Technologicznej. Chodzi konkretnie o kierunek mleko i tłuszcze, przy czym moją specjalizacją jest mleko – precyzuje pani Anna.

Przez całe życie pracowała w przemyśle mlecznym, zajmowała kierownicze stanowiska w mleczarniach w Czeskim Cieszynie, Frydku-Mistku, Kuninie, ponadto przez pewien czas była właścicielką frydecko-mateckiego zakładu.

Firma zajmująca się przetwórstwem siary powstała w 2017 roku i jest jedyną w Republice Czeskiej. Impulsem do jej założenia była m.in. rosnąca popularność probiotyków. Dwa lata później, po wybudowaniu hali produkcyjnej w Gnojniku, produkcja ruszyła na dobre.

Siara (używana jest także łacińska nazwa colostrum) jest pierwszym mlekiem wytwarzanym po porodzie przez samice ssaków. Ma nieco inny skład od późniejszego mleka. W klasycznych mleczarniach nie jest wykorzystywana, tymczasem jej właściwości można wykorzystać m.in. do produkcji suplementów diety oraz mleka modyfikowanego dla niemowląt. Zawiera m.in. immunoglobuliny, czyli specjalny rodzaj białka odpowiedzialny za odporność organizmu, a także enzymy i witaminy.

Firma CORINOS House zaczęła skupować siarę od rolników, suszyć ją i sprzedawać jako surowiec do dalszej produkcji. To nadal stanowi ważny segment jej działalności. Proszkowane colostrum kupują głównie zagraniczne firmy farmaceutyczne, zakłady produkujące suplementy diety czy też paszę dla zwierząt. Wyrób rozchodzi się po Europie, ale także poza Stary Kontynent – ostatnio firma dostarczała siarę w proszku do Japonii.

Początki produkcji suszonej siary nie były jednak łatwe. Trzeba było przede wszystkim przekonać rolników, nastawionych na zautomatyzowaną hodowlę krów, aby colostrum osobno zbierali i przechowywali.

– Każdemu rolnikowi, z którym nawiązaliśmy współpracę, najpierw kupiliśmy dużą zamrażalkę do przechowywania siary. Kiedy jest pełna, dzwoni do nas i nasz pracownik jedzie po mleko. Kupujemy je głównie od rolników z Wysoczyzny i Moraw oraz z polskiego Podlasia – mówi prezydent firmy Stanisław Kołorz.

Kolejnym problemem do rozwiązania było kupno urządzeń technologicznych, które byłyby odpowiednie pod względem objętości do produkcji odbywającej się na mniejszą skalę od klasycznej produkcji mleka.

Kołorz wyjaśnia, jak wygląda proces produkcji: – Siarę, którą przywozimy od rolników, dajemy do zamrażalki. Przechowujemy ją w temperaturze -18 stopni Celsjusza. Kiedy uzbiera się 400-500 litrów, rozmrażamy ją i podgrzewamy w tanku do mniej więcej 40 stopni. Później siara trafia do wirówki, gdzie odwirowujemy tłuszcz. Ten używamy następnie do produkcji masła klarowanego. Odwirowana siara przechodzi później przez mikrofiltrację, gdzie pod ciśnieniem jest przeciskana przez membrany ceramiczne, posiadające malusieńkie otwory o średnicy około 1,4 mikrometra i tym samym siara pozbawiana jest mikroorganizmów, oraz ultrafiltrację, podczas której się ją zagęszcza. Następnie idzie do suszarni.

Drugim segmentem działalności jest produkcja gotowych wyrobów z siary, które są sprzedawane pod marką Colvia. U podwalin marki stał Tadeusz Smugała, który założył m.in. sklep internetowy. Po jego śmierci działalność tę przejęła Joanna Dżuman.

● Joanna Dżuman oraz Stanisław i Anna Kołorzowie w hali produkcyjnej. Fot. DANUTA CHLUP

– Mamy w ofercie suplementy diety wzbogacone o witaminy, mleka modyfikowane dla niemowląt i dzieci, kosmetyki – kremy, szampony, pomadki do warg. Są także kremy na trądzik, na rozstępy, dla dzieci. Sprzedajemy także masło klarowane produkowane z colostrum – pakowane jest w szklanych słoikach lub w większych ilościach w wiaderkach. Ma charakterystyczny żółty kolor, który nadaje mu duża ilość witaminy A – wyjaśnia pani Joanna. – Naszymi odbiorcami są przede wszystkim użytkownicy końcowi, którzy są klientami naszego e-shopu. Firma nawiązała także współpracę z siecią aptek. Klientki, które kupują mleko dla dzieci, zwracają często uwagę także na inne produkty i wracają do naszego sklepu.

– Najlepszą reklamą jest dla nas poczta pantoflowa. Klienci, którzy są zadowoleni z naszych produktów, mówią o tym znajomym. To dotyczy głównie matek, którym trudno czasem znaleźć odpowiednie mleko dla dziecka. Wiemy, że to nasze jest przez niemowlęta dobrze przyswajane, ponieważ nie zawiera żadnych zbędnych dodatków. Produkcja odbywa się pod nadzorem weterynaryjnym, dwa razy w miesiącu miewamy kontrole – podkreśla Stanisław Kołorz. ◢

Kwestionariusz firmowy

Rok założenia: 2017

Branża: spożywcza

Liczba pracowników: 7

Kontakt:

www.colvia.cz,
www.corinos.eu

O blaskach i cieniach modelingu

Krystyna Pyszko z Trzyńca, modelka, Miss Republiki Czeskiej, reprezentująca kraj w tegorocznym konkursie Miss World, zawitała w piątek do polskiej podstawówki w Jabłonkowie. Niezwykłe odwiedziny odbyły się w ramach tournée po szkołach w regionie.

Wcześniej odwiedziła placówkę w Błędowicach. – Dzieci tak serdecznie chciały ze mną porozmawiać o moim życiu, że nie mogłam się stamtąd wyrwać – mówiła „Głosowi" modelka. Podczas prezentacji przed żeńską częścią drugiego stopnia Pyszko opowiadała o życiu modelki, kulisach konkursów piękności i możliwościach oraz mniej pozytywnych stronach tego specyficznego zawodu. Modelka opowiedziała również zebranym o swojej charytatywnej fundacji Sonta, działającej między innymi w Tanzanii. Nie zabrakło anegdot z podróży m.in. do Tajlandii, Emiratów Arabskich czy Anglii.

Po zwięzłej prezentacji, Pyszko odpowiadała na szereg pytań od uczniów dotyczących wzrostu, diety, spotkań ze słynnymi osobistościami. Na koniec gwiazda wybiegów pozowała do wspólnych zdjęć z uczniami.

Krystyna Pyszko ma 24 lata, pochodzi z Trzyńca. W maju ubiegłego roku podczas gali finałowej w praskim Forum Karlín została wybrana Miss Czech 2022. Modelka mierzy 181 centymetrów, a jej wymiary to 86-59-89. Studiuje prawo na Uniwersytecie Karola w Pradze, a także marketing w Innsbrucku. Lubi muzykę, jazdę konną, a także pracę w modelingu. Uwielbia podróże i poznawanie nowych kultur, angażuje się także w projekt poświęcony edukacji dzieci w Tanzanii.

Więcej zdjęć oraz film znajdziecie na www.glos.live. **(endy)**

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

● Zabawa na balu w Skrzeczoniu była przednia. Fot. TADEUSZ GUZIUR

Zabawa po przerwie

Po 3-letniej przerwie Miejscowe Koło PZKO w Skrzeczoniu zorganizowało bal „Na Dzikim Zachodzie". Impreza odbyła się w sobotę 21 stycznia w miejscowym Domu PZKO. Zabawę otworzył prezes koła Czesław Gałuszka, który serdecznie przywitał 4-osobową delegację z zaprzyjaźnionego Grodkowa z dyrektor Biblioteki Gminnej Anną Wołk-Łaniewską na czele, a także wszystkich uczestników. Na wstępie odbył się tradycyjny polonez, po czym rozpoczęła się zabawa – do tańca przygrywał M-Band Michał Veselý. Ponadto dwukrotnie wystąpił Zespół Pieśni i Tańca „Suszanie" z Suchej Górnej, który w bieżącym roku obchodzi 70-lecie swojej działalności. Zespół pod kierownictwem artystycznym Barbary Mračny w swoim repertuarze wykonuje tańce i pieśni ludowe, a także scenki obyczajowe. Całość programu – łącznie wystąpiło siedem par tanecznych – została nagrodzona gromkimi brawami zadowolonych uczestników balu.

Słowa podziękowania należą się wszystkim organizatorom imprezy, zwłaszcza członkom zarządu koła oraz Klubu Kobiet i Klubu Młodych, którzy przyczynili się do udanego przebiegu balu. **(D.G.)**

SPORT

Wymęczone zwycięstwo

Fot. hcb-karvina

W stylu, który pozostawiał wiele do życzenia, zespół piłkarzy ręcznych Banika Karwina pokonał w pierwszym meczu ekstraligowym 2023 ekipę Koprzywnicy.
Karwiniacy rozkręcali się na wyjeździe ślamazarnie, ruszając na gospodarzy z impetem dopiero po męskich słowach trenera Michala Brůny. W tabeli Banik zajmuje trzecie miejsce (30 pkt.), prowadzą Lowosice (34).

EKSTRALIGA PIŁKI RĘCZNEJ

KOPRZYWNICA – KARWINA 32:35

Do przerwy: 15:16. **Karwina:** Brychlec, Mokroš – Růža 7, Prašivka, Patzel 1, Plaček 1, Fulnek 5, Užek 2, Harabiš 6/2, Solák 9/2, Skalický 4, Široký, Ptáčník, Franc.

(jb)

W SKRÓCIE

Fot. ARC

KWIATKOWSKI LIDEREM PŚ. Oskar Kwiatkowski (na zdjęciu) po raz drugi w sezonie wygrał zawody Pucharu Świata w snowboardzie.
26-letni reprezentant Polski był najlepszy w slalomie gigancie rozgrywanym w kanadyjskim Blue Mountain. Wygrana pozwoliła Kwiatkowskiemu na objęcie prowadzenia w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata w slalomie gigancie. Na chwilę obecną polski snowboardzista ma 334 pkt, o 27 więcej niż Andreas Prommegger, dotychczasowy lider.

●●●

DANIA MISTRZEM ŚWIATA. Szczypiorniści Danii zostali po raz trzeci z rzędu mistrzami świata. W meczu finałowym mistrzostw świata w Polsce i Szwecji pokonali Francuzów 34:29. Brązowy medal zdobyła Hiszpania, pokonując w Sztokholmie ekipę Szwecji 39:36. Na 15. miejscu zostali sklasyfikowani w czempionacie reprezentanci Polski. Biało-czerwoni odpadli w drugiej rundzie mistrzostw świata.

●●●

ZADOWOLONY ŻYŁA. Piotr Żyła był najlepszym polskim skoczkiem w weekendowych zawodach Pucharu Świata na mamuciej skoczni w Bad Mitterndorf. Zawodnik z Wisły w sobotę był czwarty, w niedzielę szósty. – To na pewno jest jakiś powód do zadowolenia, ale stać mnie na sporo więcej. Na pewno mogłem być na podium. Mam nadzieję, że w końcu to ruszy. Tu już było blisko, ale znów nie było tak, jakbym chciał. Jedziemy dalej – stwierdził zawodnik. Triumfował lider PŚ, Norweg Halvor Egner Granerud, który powiększył przewagę w klasyfikacji generalnej nad Dawidem Kubackim. Strata Polaka do lidera wynosi już 112 pkt.

(jb)

WEEKENDOWY SERWIS PIŁKARSKI

Zapowiada się emocjonująca runda rewanżowa w Fortuna Lidze. Na starcie wiosny kolejne punkty zgubili piłkarze Banika Ostrawa, którzy zaledwie zremisowali 1:1 w Zlinie. Po niespodziewanej przegranej Pilzna na czele pierwszoligowej tabeli plasuje się Slavia Praga.

Janusz Bittmar

FORTUNA LIGA

ZLIN – OSTRAWA 1:1

Do przerwy: 0:1. **Bramki:** 57. Kozák – 41. Klíma. **Ostrawa:** Laštůvka – Juroška, Pojezný, Lischka, Fleišman – Kaloč – Cadu (85. Jaroň), Mišković (93. Šín), Kuzmanović (74. Buchta), Plavšić (93. Šehić) – Klíma (74. Tijani).

● **Na pierwszym planie napastnik Banika, Muhamed Tijani.** Fot. PETR KOTALA/fcb

Walczący o uratowanie pierwszoligowej skóry gospodarze z minimum wykorzystali maksimum, zdobywając wyrównującego gola po strzale z niczego. Piłka wpadła po rykoszecie do bramki, co zasmuciło ostrawskiego bramkarza Jana Laštůvkę i uradowało strzelca szczęśliwego gola, Libora Kozáka. Były napastnik takich klubów, jak Lazio Rzym, Aston Villa czy Bari , który od czterech sezonów próbuje zrestartować karierę w czeskiej lidze, ma być dżokerem nowego trenera Zlina, Pavla Vrby. Ostrawianie żałują niewykorzystanych „setek" z końcówki spotkania. – Wyłapał nas świetny Rakovan – skomplementował zlińskiego bramkarza trener Banika Pavel Hapal.

Gospodarze prowadzeni przez byłego szkoleniowca Ostrawy przygotowali się na rywala rewelacyjnie. Zagęścili środek pola oraz dojście pod własną bramkę, grając w dodatku bardzo agresywnie. – Do 60. minuty było sielankowo, ale potem Banik zwiększył obroty i zagrał bardzo aktywnie. Remis traktujemy w kategoriach sukcesu – stwierdził Vrba.

W innych meczach 17. kolejki: Bohemians – Teplice 2:0, Pilzno – Hradec Kr. 1:2, Slovacko – Cz. Budziejowice 1:0, Ołomuniec – Sparta Praga 1:1, Slavia Praga – Jablonec 5:1, Ml. Bolesław – Brno 0:0, Liberec – Pardubice 1:1. **Lokaty:** 1. Slavia 40, 2. Pilzno 39, 3. Sparta 33,... 10. Ostrawa 21 pkt. **W następnej kolejce:** Teplice – Ostrawa (sob., 15.00).

SPARINGI

KARWINA – PROŚCIEJÓW 1:1

Do przerwy: 0:0. **Bramki:** 76. Motyčka – 77. Koudelka. **Karwina** (I poł.): Ciupa – Soukeník, Krčík, Plesník, Žídek – Boháč, Budínský – Memić, Málek, Rezek – Vrba. (II. poł.): Mrózek – Fukala, Teplan, Plesník (70. Krčík), Bielan – Jurga, Motyčka – Goj, Bartl, Rezek (70. Vrba) – Clement.

W meczu na Kovonie więcej z gry mieli drugoligowi karwiniacy. – To był nasz pierwszy sparing w nowym roku i myślę, że zdał egzamin. Po zmianie stron zagrali również piłkarze z rezerwowego składu – skomentował sobotnie spotkanie na Kovonie trener Karwiny, Tomáš Hejdušek.

ŻYLINA – TRZYNIEC 2:3

Do przerwy: 0:1. **Bramki:** 52. Jambor, 83. Kaprálik – 5. Tandara, 55. Turyna, 61. Hrdlička. **Trzyniec** (I poł.): Hasalík – Jursa, Brak, Foltyn, Hýbl – Habusta – Tandara, Samiec, Holík, Kania – Juřena. (II poł.): Adamuška – Szewieczek, Brak, Strańák, Aw – Machuča – Gembický, Hrdlička, Holík, Bernardinho – Turyna.

Drużyna Trzyńca za trzecim podejściem wreszcie sięgnęła po zwycięstwo w zimowym cyklu przygotowawczym. Podopieczni Martina Zbončáka zaskoczyli uczestnika słowackiej najwyższej klasy rozgrywek, prezentując świetny futbol. – Jestem zadowolony. Pokazaliśmy, na co nas stać. Dla nas to dodatkowa motywacja do pracy – ocenił wygraną Zbončák.

RETROSKOP

Zapraszamy do zabawy! Odgadnijcie, który sportowiec jest na zdjęciu, a następnie odpowiedź wyślijcie na adres: bittmar@glos.live. Raz na cztery odcinki do jednego z Was powędruje voucher o wartości 500 koron do sieci sklepów Sportisimo. Poprawna odpowiedź z poprzedniego Retroskopu: bohaterem zdjęcia był trener Pavel Brückner.

PYTANIE NR 128

Pozostajemy na czeskim podwórku w klimatach piłkarskich. Ten oto bramkarz posiada w swoim dorobku m.in. srebrny medal mistrzostw Europy 1996. W karierze klubowej najlepsze lata spędził w barwach Sparty Praga i 1. FC Kaiserslautern. **(jb)**

Fot. ARC

Chciałbym podziękować wszystkim młodym sportowcom za wzorową reprezentację naszego województwa podczas zimowej Olimpiady Dzieci i Młodzieży

Stanisław Folwarczny,
wicehetman województwa morawsko-śląskiego ds. szkolnictwa i sportu

49. Zjazd Gwiaździsty – kolejna garść informacji

Dobrych wieści dotyczących zaplanowanego na 4 marca Zjazdu Gwiaździstego ciąg dalszy.

Janusz Bittmar

Wszyscy rodzice dzieci z naszych polskich szkół podstawowych skwitowali z zadowoleniem pomysł, żeby powracający po przerwie pandemicznej Zjazd Gwiaździsty zorganizować w ośrodku narciarskim Złoty Groń w Istebnej. Szykuje się przednia zabawa, a my jako jeden ze współorganizatorów obiecujemy, że do 4 marca wszystko zostanie pozapinane na ostatni guzik – powiedziała „Głosowi" Urszula Czudek, dyrektor PSP im. Henryka Sienkiewicza w Jabłonkowie. Oprócz jabłonkowskiej szkoły w organizację 49. Zjazdu Gwiaździstego włączyły się ZG Macierzy Szkolnej w RC oraz Kongres Polaków w RC.

● **Nieodłączną częścią Zjazdu Gwiaździstego są też biegi narciarskie. Migawka z ostatniego, pełnowartościowego Zjazdu z 2020 roku.** Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Po ubiegłotygodniowym spotkaniu organizacyjnym podjęto konkretne kroki dotyczące organizacji i przebiegu 49. Zjazdu Gwiaździstego. Uruchomiona została strona internetowa imprezy (www.zjazdgwiazdzisty.cz), na której chętni wkrótce znajdą wszystkie potrzebne informacje, włącznie z formularzem zgłoszeniowym. Dyrektorzy naszych polskich podstawówek na Zaolziu obiecali też, że informacje z oficjalnej strony Zjazdu pojawią się również na stronach internetowych poszczególnych placówek. Jak już informowaliśmy na naszych łamach, nowością będzie system zgłoszeń – to nie szkoły będą wystawiały zawodników. Chętnych do udziału będą zgłaszali rodzice za pośrednictwem specjalnego formularza. Będzie on też wysłany do szkół i kół Macierzy. Dzięki temu rozwiązaniu każdy z młodych narciarzy będzie miał szansę zaistnieć na Zjeździe Gwiaździstym.

Lista konkurencji narciarskich w ramach tegorocznego Zjazdu nie uległa zmianie. Znów będzie można wystartować w narciarstwie alpejskim i snowboardzie (slalom), jak i narciarstwie klasycznym (biegi). Ośrodek Złoty Groń oferuje znakomite warunki dla narciarzy i snowboardzistów, co młodzi sportowcy z polskich podstawówek na Zaolziu sprawdzili już na własnej skórze w zeszłym roku podczas Igrzysk Zimowych, które były imprezą w zastępstwie Zjazdu.

Rywalizacja w narciarstwie alpejskim i snowboardzie odbędzie się bezpośrednio w ośrodku Złoty Groń (początek 9.00), walka o medale w narciarstwie klasycznym zagości na słynnej Kubalonce (10.00). Nad sprawnym przebiegiem rywalizacji czuwać będą m.in. gospodarze z Istebnej. Cały Zjazd zostanie przygotowany dosłownie „pod klucz", włącznie z profesjonalnym pomiarem czasu. Jak udało nam się ustalić, nad sprawnym przebiegiem zawodów czuwać będzie ekipa, która zatroszczyła się m.in. o ostatnie Światowe Zimowe Igrzyska Polonijne. Z ramienia zaolziańskich organizatorów wybrano na kierowników slalomu Grzegorza Skupnia i Tomasza Martynka, biegu Jana Gomolę i Władysława Martynka. Szefami organizacyjnymi są Elżbieta Štěrba-Molenda, Michaela Puczok i Irena Gomola, a kierownikiem 49. Zjazdu Gwiaździstego Urszula Czudek.

Uroczyste otwarcie (8.00) i zakończenie imprezy (13.00-13.30) odbędzie się na Złotym Groniu. Wszystkich biegaczy będzie przewozić na Kubalonkę autobus wahadłowy (8.30). – Parking na Złotym Groniu jest duży, ale byłby problem z zaparkowaniem na Kubalonce. Dlatego autobus będzie przewoził chętnych, włącznie z kibicami – zdradziła naszej gazecie Urszula Czudek. – Zorganizujemy ponadto autobus z dworca kolejowego w Nawsiu o godz. 7.00. O 7.10 dotrze na dworzec autobusowy w Jabłonkowie, zaś po zakończeniu imprezy wróci do Jabłonkowa. Zobaczymy, ile osób skorzysta z tej możliwości, ale myślę, że to kolejny krok w kierunku usprawnienia całej logistycznej operacji.

Warunkiem udziału w 49. Zjeździe Gwiaździstym jest zgłoszenie młodego uczestnika przez rodziców. Lista startowa zostanie ustalona według kolejności zgłoszeń. Nie będzie więc tradycyjnego losowania numerów startowych. I ważna informacja na koniec: liczba uczestników Zjazdu jest ograniczona. Decydować będzie kolejność zgłoszeń. Obowiązują te same kategorie wiekowe, co w poprzednich edycjach.

»O Puchar Beskidu Śląskiego«

Nie lada gratka szykuje się dla miłośników narciarstwa na 11 marca. Dokładnie tydzień po 49. Zjeździe Gwiaździstym odbędzie się premierowa edycja zawodów „O Puchar Beskidu Śląskiego" w slalomie. Podobnie jak w przypadku młodzieżowego Zjazdu, gospodarzem zawodów będzie ośrodek Złoty Groń w Istebnej. Organizatorem zawodów skierowanych do narciarzy alpejskich w kategoriach wiekowych 16-70 plus jest Polskie Towarzystwo Turystyczno-Sportowe „Beskid Śląski".
– Od kilku lat istniało duże zapotrzebowanie na zawody narciarskie dla zaolziańskich sportowców w starszych kategoriach, niż ma to miejsce podczas tradycyjnego Zjazdu Gwiaździstego. Nasza nowa impreza skierowana jest m.in. do rodziców młodych narciarzy startujących właśnie w Zjeździe Gwiaździstym – powiedział „Głosowi" Arnold Sikora, wiceprezes PTTS „BŚ", szef komisji sportowej tej organizacji.
W Pucharze „Beskidu Śląskiego" mogą wziąć udział absolwenci polskich szkół podstawowych wraz z członkami rodzin (dzieci, rodzice, dziadkowie). Zawody zostaną przeprowadzone na dwóch trasach zjazdowych w ośrodku Złoty Groń w następujących kategoriach wiekowych kobiet i mężczyzn: 16-20, 21-35, 36-50, 51-60, 61-70, 70 plus. Rejestracja zgłoszonych uczestników oraz odbiór numerów startowych przewidziano w godzinach 8.00-8.30, początek zawodów o 9.00. Zgłoszenia należy wysłać na adresy: asdenas@seznam.cz lub viva-a-cademy@seznam.cz. Termin mija 24 lutego. Kwota startowa wynosi 300 koron (w cenie karnet na dwa zjazdy treningowe oraz dwa zjazdy w wyścigu). Opłatę startową należy wysłać na konto: 288290114/0300 (ČSOB).
– Już sam fakt, że będzie to pierwsza edycja imprezy sportowej, która – mamy nadzieję – zakorzeni się na stałe w tradycji corocznych imprez sportowych na Zaolziu, zobowiązuje nas do perfekcyjnej organizacji. Wierzymy też, że na dalsze lata uda nam się uzyskać wsparcie finansowe. Ta edycja jednak bez sponsoringu się nie obejdzie. Zwracamy się z gorącą prośbą o jakiekolwiek wsparcie finansowe, które zostanie przekazane na organizację tej sportowej uroczystości. Kwotę wystarczy dodać do opłaty startowej i wysłać na powyższe konto – poinformowała „Głos" w imieniu organizatorów Andrea Skupień. **(jb)**

Udane igrzyska dla naszego województwa

Na drugim miejscu w klasyfikacji medalowej uplasowali się młodzi sportowcy reprezentujący w zeszłym tygodniu województwo morawsko-śląskie w Olimpiadzie Dzieci i Młodzieży w Hradcu Kralowej. Bilans zespołu to 9 złotych, 7 srebrnych i 6 brązowych medali. Pierwsze miejsce wywalczyła, zgodnie z oczekiwaniami, ekipa gospodarzy z województwa hradeckiego (10-13-8), trzecie przypadło sportowcom z województwa libereckiego.

Na podium igrzysk dwukrotnie stanęła m.in. narciarka alpejska Sara Folwarczna z PSP w Czeskim Cieszynie, która wywalczyła dwa srebrne medale – najpierw w slalomie w kategorii młodszych dziewcząt, a następnie również w drużynowym slalomie równoległym. Majstersztykiem popisali się też hokeiści, którzy w meczu o złoty medal pokonali 3:2 reprezentację województwa pilzneńskiego. **(jb)**

● **Podium rywalizacji w drużynowym slalomie równoległym.** Fot. ARC

INFORMATOR

Chór »Trallala« znów oczarował widzów

Po czterech latach przerwy Chór Dziecięcy „Trallala" pod dyrekcją Beaty Brzóski znów wystąpił w kościele katolickim NSPJ w Alejach Masaryka w Czeskim Cieszynie z koncertem kolęd, pieśni bożonarodzeniowych oraz utworów sakralnych. Młodzi chórzyści, którym akompaniowała kapela ludowa, zachwycili licznie zgromadzonych widzów.

● Ponad 40-osobowa grupa chórzystów zafundowała widzom piękny wieczór.

● Chórzystom w wykonaniu polskich kolęd akompaniowała kapela ludowa. Zdjęcia: ŁUKASZ KLIMANIEC

Łukasz Klimaniec

Choć ostatni koncert kolęd w wykonaniu „Trallala" w kościele katolickim NSPJ w Alejach Masaryka miał miejsce w 2019 roku, młodzi artyści nie zapomnieli, jak wykonać utwory bożonarodzeniowe, by oczarować publiczność.

– Dzieci nie zapomniały, jak się śpiewa kolędy – uśmiechała się Beata Brzóska. – Myślę, że we wszystkich polskich rodzinach śpiewa się je podczas świąt, a my również śpiewamy kolędy na lekcjach muzyki w szkole – wyjaśniła.

Niedzielny koncert był ostatnią okazją do wysłuchania kolędowych utworów, bowiem okres kolędowania w polskiej kulturze tradycyjnie kończy się 2 lutego, kiedy to przypada święto Matki Bożej Gromniczej.

Ponad 40-osobowa grupa chórzystów z klas 5.-9. oraz młodzież gimnazjalna zaprezentowali program, który rozpoczęły utwory sakralne zaśpiewane przez młodych artystów na chórze czeskocieszyńskiego kościoła przy akompaniamencie organów. Następnie młodzi artyści procesyjnym krokiem przeszli przed ołtarz, gdzie wykonali wiązankę pięknych i mniej znanych polskich kolęd z akompaniamentem kapeli ludowej (skrzypce, kontrabas, altówka i dwa flety). Niektóre z utworów publiczność miała okazję usłyszeć po raz pierwszy. Całość wieńczyły zimowe piosenki z rożnych stron świata.

– Zeszłoroczna grupa chórzystów nadrobiła zaległości. Trzeba było tylko dopracować szczegóły, czegoś się nauczyć i można było zorganizować ten koncert – mówiła Beata Brzóska, pytana o przygotowanie tego wydarzenia. Zwróciła uwagę, że miniony rok szkolny był bardzo trudny, bo grupa dzieci tworząca chór musiała nie tylko uczyć się nie tylko nowego programu, ale i tego co normalnie by umieli, gdyby działalność chóru nie została skomplikowana przez pandemię.◢

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – CZ. CIESZYN: Żołnierz królowej Madagaskaru (31, godz. 19.00);
▲ Lalka (2, godz. 10.00);
SCENA „BAJKA" – CZ. CIESZYN: O 3 królewnach i 3głowym smoku (31, godz. 10.00);
▲ 20 000 mil podmorskiej żeglugi (1, godz. 10.00);
▲ Neuvěřitelná cesta levé ponožky (2, godz. 10.00).

CO W KINACH

TRZYNIEC – Kosmos: Kot w butach. Ostatnie życzenie (31, godz. 16.00; 1, godz. 8.45; 2, godz. 9.00); Avatar 2 (31, godz. 18.30); Spolu (1, godz. 17.30); Osm hor (1, godz. 20.00); Ostrov (2, godz. 17.30); Mężczyzna imieniem Otto (2, godz. 20.00); **CZ. CIESZYN – Central**: Zakletá jeskyně (1, godz. 16.30); Kot w butach. Ostatnie życzenie (2, godz. 16.30); Mężczyzna imieniem Otto (2, godz. 19.00); **KARWINA – Centrum**: Avatar 2 (31, godz. 17.30); Největší dar (1, godz. 17.30); Přání k narozeninám (1, godz. 20.00); Ostrov (2, godz. 17.30); Babylon (2, godz. 17.30); Pukając do drzwi (2, godz. 20.00); **HAWIERZÓW – Centrum**: Jan Žižka (31, godz. 17.00); Přání k narozeninám (31, godz. 19.30; 1, godz. 17.00); Menu (1, godz. 18.00); Avatar 2 (1, godz. 19.00); Mumia (2, godz. 17.00); Till (2, godz. 18.00); Ostrov (2, godz. 19.30); **CIESZYN – Piast**: Zadziwiający kot Maurycy (31-2, godz. 15.45); Niebezpieczni dżentelmeni (31, godz. 17.30); Pokusa (31-2, godz. 19.45); IO (31, godz. 10.00; 1, godz. 20.00).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.30.
POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.
RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą" – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – Kluby Kobiet i Seniora zapraszają na zebranie organizacyjne 1. 2. o godz. 15.00 do Domu PZKO.
ORŁOWA-PORĘBA – Zapraszamy członków i sympatyków w sobotę 18. 2. o godz. 19.00 na Bal Ostatkowy do Domu PZKO. Do tańca przygrywa „Old Boys Band". W programie zespół „Suszanie". Bilety w cenie 350 kc (kolacja, kawa, ciastko) można zamawiać do 11. 2. pod nr. 731 252 669 lub na e-mail: l.kasprzak@seznam.cz.
PTTS „BŚ" – Zaprasza 1. 2. na wędrówkę po Cieszynie z Władysławem Żaganem. Zwiedzanie cieszyńskich kościołów rozpoczniemy od Rotundy na Wzgórzu Zamkowym. Spotkamy się przy różowym jelonku o godz. 9.00. Opłata za wykład wynosi 10 zł od osoby. Kontakt 777 746 320.
▲ zaprasza we wtorek 21. 2. wszystkich chętnych na autokarową wycieczkę na stoki Wielkiej Raczy na piechotę, na biegówki lub narty zjazdowe. Cena za przejazd autobusem 190 kc. Autobus jedzie po trasie Karwina – Cz. Cieszyn – Trzyniec – Jabłonków. Zgłoszenia przyjmują Ladislav Michalík, tel. 602 840 384 i Tadeusz Farnik, tel. 776 046 326.
▲ zaprasza 4. 2. na ponadplanową pieszą wycieczkę z Ligotki Kameralnej przez Godulę i Rzekę do Trzycieża. Trasa 11 km, prowadzi Nelka Macura, tel. 777 858 441. Oddjazd pociągiem z Cz. Cieszyna do Gnojnika o godz. 8.19, w Gnojniku przesiadka do autobusu do Ligotki Kameralnej o godz. 8.42. Zabierzcie raczki (nesmeky).
▲ zaprasza 7. 2. na wtorkową wędrówkę z Dobracic na Praszywą i do Ligotki Kameralnej. Wyjeżdżamy pociągiem z Cz. Cieszyna o godz. 8.19. Przygotowane dwie trasy 10 km i 15 km. Zabierzcie raczki (nesmeky). Prowadzi Marta Fierla, tel. 773 759 997.
STONAWA – PSP, Przedszkole, Macierz Szkolna i MK PZKO zapraszają na Balik Maskowy 5. 2. o godz. 14.30 do Domu PZKO. W programie: występ dzieci ze szkoły i przedszkola, loteria i wspólna zabawa. Wszyscy obecni mile widziani w maskach.
WĘDRYNIA – Klub Seniora MK PZKO zaprasza członków na spotkanie, które odbędzie się we wtorek 7. 2. o godz. 15.00 w „Czytelni". Gościem spotkania będzie wójt gminy Raimund Sikora.

„Głos" jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, a także z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2021" za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie" i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska"

„Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów".

Głos GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu", ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorom prowadzi Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšanská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz, e-mail: postabo.prstc@cpost.cz • Reklamacje tel. 800 300 302 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos" należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS

WSPOMNIENIA

...nie umiera ten, kto trwa w pamięci żywych...

Dnia 1 lutego minie 29. bolesna rocznica śmierci

śp. WŁADYSŁAWA NOWOKA

z kolei dnia 16 lutego minie 1. smutna rocznica zgonu Jego Żony

śp. ANNY NOWOKOWEJ
z Ropicy

O chwile cichych wspomnień proszą synowie z rodzinami.

GŁ-051

Kto kochał – nie zapomni,
kto znał – niechaj wspomni.

Dnia 31 stycznia 2023 mija 5. rocznica śmierci naszego Kochanego

śp. HELMUTA ŘAPKA
z Karwiny

Z szacunkiem, wdzięcznością i smutkiem w sercu wspominają najbliżsi.

RK-009

W środę, 2 lutego 2023, minie 29. rocznica śmierci

śp. inż. TADEUSZA ŚLIWKI
który 6 maja obchodziłby 75. urodziny

O chwilę wspomnień proszą najbliżsi.

GŁ-061

OFERTY

SPRZEDAM MIESZKANIE 2+KK z balkonem w Trzyńcu-Tarasie. Budynek jest ocieplony, w pobliżu znajdują się szkoły, ośrodek zdrowia, sklepy, restauracje i park. Mieszkanie jest po przebudowie, posiada piękny widok na Beskidy. Bliższe informacje pod nr. tel. 605 836 790.

GŁ-060

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, GALERIA TEATRU CIESZYŃSKIEGO, ul. Ostrawska 67: do 5. 3. wystawa Simony Vojtěškowej pt. „Život/Życie". Czynna: po-pt: w godz. 9.00-15.00 po uprzednim zgłoszeniu na portierni oraz w trakcie przedstawień TC.
CZ. CIESZYN, KONGRES POLAKÓW, ul. Grabińska 458/33: wystawy pt. „Tadeusz Rejtan, życie i legenda", „1. Drużyna Harcerska im. Tadeusza Rejtana w Orłowej" oraz „Stanisław Hassewicz, lekarz i filantrop". Czynne: od wtorku do piątku w godz. 8.00-15.00.
CZ. CIESZYN, ZARZĄD GŁÓWNY PZKO, Strzelnicza 28, galeria w holu na parterze: wystawa pt. „Miejscowe Koło PZKO w Czeskim Cieszynie w latach 1947-1974". Czynna w godzinach otwarcia budynku.
GALERIA MIASTA TRZYŃCA, Dom Kultury „Trisia", nám. Svobody 526, Trzyniec: do 22. 2. wystawa Františka Kowolowskiego pt. „Ostrovy". Czynna: w godz. po-pt: w godz. 8.00-16.00.
MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ i MIASTA TRZYŃCA, Sala wystaw, Frýdecká 387: do 31. 1. wystawa pt. „Fenomen Gorolskiego Święta". Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.
▲: do 31. 1. wystawa pt. „Baśniowa szopka" Václava Vaňka. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

CO ZA OLZĄ

COK, DOM NARODOWY, Rynek 12, Centrum Folkloru Śląska Cieszyńskiego: Cieszyn: do 28. 2. wystawa pt. „Cieszyńska krasa – suknia cieszyńska". Czynna: w po-pt w godz. 8.00-18.00.
MUZEUM DRUKARSTWA, Galeria „Przystanek Grafika", ul. Głęboka 50, Cieszyn: do 20. 2. wystawa pt. „Świat gór" Joanny Makuch-Folwarskiej. Czynna: po-czt: w godz. 10.00-15.00; pt: w godz. 14.00-20.00; so i nie: w godz. 11.00-18.00.
WIEŻA PIASTOWSKA i ROTUNDA św. Mikołaja, Cieszyn: czynne codziennie w godz. 10.00-17.00.

PROGRAM TV

WTOREK 31 STYCZNIA

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.00** O krok od nieba (s.) **10.00** Chłopaki w akcji **10.30** Gniazdo (s.) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Wszystko, co lubię **14.30** Kura na śmietanie **14.45** Małżeństwa z rozsądku (s.) **16.15** O krok od nieba (s.) **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Opowiadaj (s.) **21.05** 13. komnata Davida Vondráčka **21.30** Piękność w opałach (film) **23.25** Agatha: Prawdziwe morderstwo (film) **1.00** AZ kwiz.

TVC 2
5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowna planeta **9.25** Synowie boga Słońca **10.20** Cuda techniki **11.05** Z kucharzem dookoła świata **12.05** Znikające strony rodzinne **12.20** Nie poddawaj się **12.50** Królestwo natury **13.15** Największe bitwy czołgowe **14.05** Tajemnice II wojny światowej **15.00** 2017-2020: W Kijowie się nie strzela **15.30** Okawango – rzeka marzeń **16.25** Tajemnice budowniczych piramid **17.15** Sto cudów świata **18.10** Wyspy Zielonego Przylądka **19.00** Na hulajnodze **19.15** Magazyn chrześcijański **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Małżeńskie etiudy: Zuzana i Vladimír **20.40** Małżeńskie etiudy w 20 lat później: Zuzana i Vladimír **21.40** Małżeńskie etiudy w 35 lat później: Zuzana i Vladimír **22.30** Elza z afrykańskiego buszu (film) **0.05** Balthazar (s.).

NOVA
5.55 Śniadanie **8.50** Ulica (s.) **9.50** Spece (s.) **10.55** Pościg **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.35** CSI: Policja kryminalna Miami (s.) **15.30** Zamieńmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Jedna rodzina (s.) **21.35** Misja nowy dom **23.05** CSI: Policja kryminalna Las Vegas (s.) **0.05** CSI: Policja kryminalna Miami (s.).

PRIMA
6.15 M.A.S.H. (s.) **7.00** Nowy dzień **8.15** M.A.S.H. (s.) **9.15** Dobre wiadomości (s.) **10.30** Strażnik Teksasu (s.) **11.30** Policja Hamburg (s.) **12.30** Powrót komisarza Rexa (s.) **13.35** Agenci NCIS (s.) **14.40** Tak jest, szefie! **15.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Zoo (s.) **21.35** 7 przypadków Honzy Dědka **23.55** Tak jest, szefie! **1.05** Policja w akcji.

ŚRODA 1 LUTEGO

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.00** O krok od nieba (s.) **10.00** Co umiały nasze babcie **10.30** Opowiadaj (s.) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Kot to nie pies **14.50** Karetka (s.) **15.50** O krok od nieba (s.) **16.45** Pełne gniazdo w Usteckiem **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Błękitne cienie (s.) **21.20** Most! (s.) **22.05** Úhoři mají nabito (film) **23.45** Hercule Poirot (s.).

POLECAMY

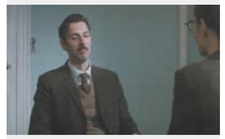

● **Agatha: Prawdziwe morderstwo**
Wtorek 31 stycznia,
godz. 23.25
TVC 1

● **Magazyn chrześcijański**
Wtorek 31 stycznia,
godz. 19.15
TVC 2

● **Most!**
Środa 1 lutego,
godz. 21.20
TVC 1

● **Kamera w podróży**
Czwartek 2 lutego,
godz. 17.50
TVC 2

derstwo odbędzie się... (film) **0.05** Balthazar (s.).

NOVA
5.55 Śniadanie **8.40** Ulica /(s.) **9.40** Jedna rodzina (s.) **10.55** Pościg **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.30** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.35** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.35** Zamieńmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Zamieńmy się żonami **21.35** Survivor Czechy i Słowacja **23.05** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA
6.15 M.A.S.H. (s.) **7.00** Nowy dzień **8.10** M.A.S.H. (s.) **9.15** Zoo (s.) **10.30** Strażnik Teksasu (s.) **11.30** Policja Hamburg (s.) **12.30** Powrót komisarza Rexa (s.) **13.35** Agenci NCIS (s.) **14.40** Tak jest, szefie! **15.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Czarne wdowy (s.) **21.35** Show Jana Krausa **23.50** Tak jest, szefie!

CZWARTEK 2 LUTEGO

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.00** O krok od nieba (s.) **10.05** Maigret i Saint-Fiacre (film) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Dan (film) **14.50** Cyrk Humberto (s.) **15.45** O krok od nieba (s.) **16.45** Wszystko, co lubię **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Opowiadaj (s.) **21.00** Bilans: wpływ wojny na kraj **21.30** Program dyskusyjny **22.30** Na tropie **22.55** Detektyw Endeavour Morse (s.) **0.35** Sprawy detektywa Murdocha (s.).

TVC 2
5.59 Dzień dobry **8.30** Afrykańskie pustkowia wzdłuż rzek **9.20** Wyspy Zielonego Przylądka **10.15** Tajemnice budowniczych piramid **11.00** Królestwo natury **11.30** Znany i nieznany deszcz **12.20** Tajemnice II wojny światowej **13.15** Piękne żywe zabytki **13.45** Dzikie Tokio **14.45** Cudowna planeta **15.40** Kwartet **16.05** Odkryte skarby **16.55** Przyroda Gór Kantabryjskich **17.50** Kamera w podróży **18.40** Auto moto świat **19.00** Auto moto test **19.10** 2017-2020: W Kijowie się nie strzela **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Czeskie stulecie (film) **21.25** Cesarz Józef II **22.20** Balthazar (s.) **0.10** Fargo (s.).

NOVA
5.55 Śniadanie **8.55** Ulica (s.) **9.50** Spece (s.) **10.55** Pościg **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.35** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamieńmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Złoty łabędź (s.) **21.15** Survivor Czechy i Słowacja **23.15** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA
6.15 M.A.S.H. (s.) **7.00** Nowy dzień **8.10** M.A.S.H. (s.) **9.15** Czarne wdowy (s.) **10.30** Strażnik Teksasu (s.) **11.30** Policja Hamburg (s.) **12.30** Powrót komisarza Rexa (s.) **13.35** Agenci NCIS (s.) **14.40** Tak jest, szefie! **15.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Zoo (s.) **21.35** Incognito **23.55** Tak jest, szefie!

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

KRZYŻÓWKA SYLABOWA

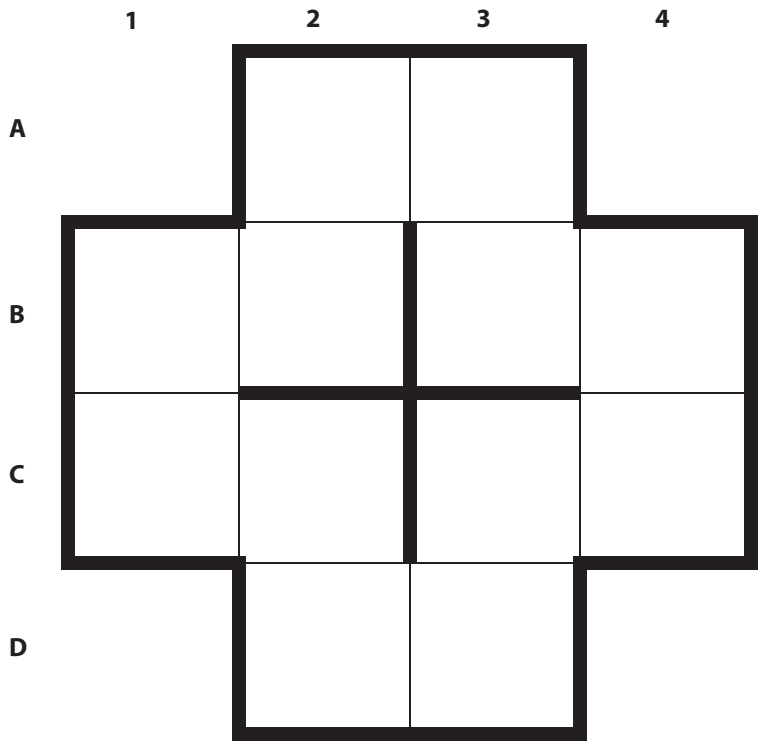

POZIOMO: A. bezbarwny gaz palny tworzący z tlenem mieszaniny wybuchowe (CH_4) **B.** część wielkiego pieca, dolna część gara lub duża miska – Wiesław, grał Tomasza Czereśniaka w serialu „Czterej pancerni i pies" **C.** cenowa zniżka lub metropolia Maroka – imię Purtseladze, gruzińskiej szachistki, arcymistrzyni od 2005 **D.** wyspa w środkowych Filipinach
PIONOWO: 1. imię Zimińskiej-Sygietyńskiej, współzałożycielki Państwowego Zespołu Pieśni i Tańca „Mazowsze" **2.** główna kajuta na statku – miasto w Wielkiej Brytanii, w pn. Anglii **3.** argentyński taniec towarzyski – gatunek herbaty z Paragwaju, czyli yerba... **4.** czyjaś przychylność, życzliwość względem kogoś lub darowanie kary.

Wyrazy trudne lub mniej znane: BATLEY, LEYTE

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

1. głos dobiegający z chlewa
2. dopływ Odry lub harcerska straż
3. miasto w Japonii na Honsiu
4. metropolia Egiptu.

Wyrazy trudne lub mniej znane: ITAMI

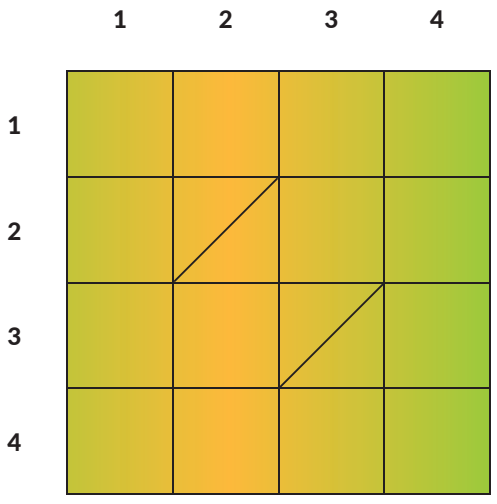

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Pionowo i poziomo jednakowo:

1. ojciec współmałżonka
2. usługa bankowa polegająca na otwarciu i prowadzeniu rachunku powierniczego
3. masowego przekazu, czyli mass media
4. człowiek doświadczony i przebiegły lub stopień harcerski.

Wyrazy trudne lub mniej znane: ESCROW

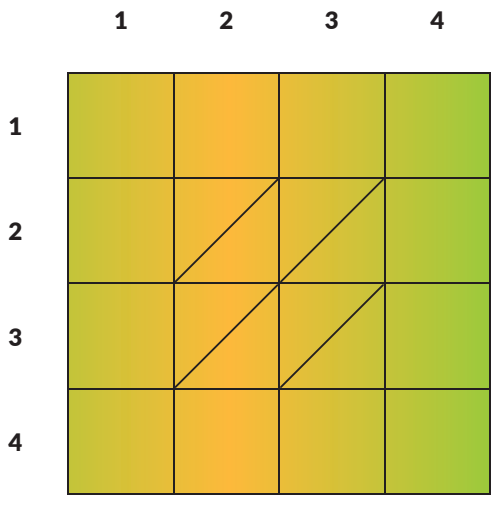

LOGOGRYF ŁUKOWATY

Rozwiązaniem jest nazwa wsi w Polsce, położonej w województwie opolskim, w powiecie oleskim, w gminie Zębowice. W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do ówczesnego województwa opolskiego...

1.-4. intonacja, podkreślenie lub kładziony na przedostatniej sylabie
3.-6. autor nieznany lub niepodpisujący się
5.-8. barwa powstała ze zmieszania czerwieni i błękitu
7.-10. czterdzieści pięć minut w szkole z nauczycielem
9.-12. w mitologii fińskiej żeński zły duch leśny, występujący w postaci smoka lub węża
11.-2. Cezary z powieści „Przedwiośnie" Stefana Żeromskiego.

Wyrazy trudne lub mniej znane: AJATAR

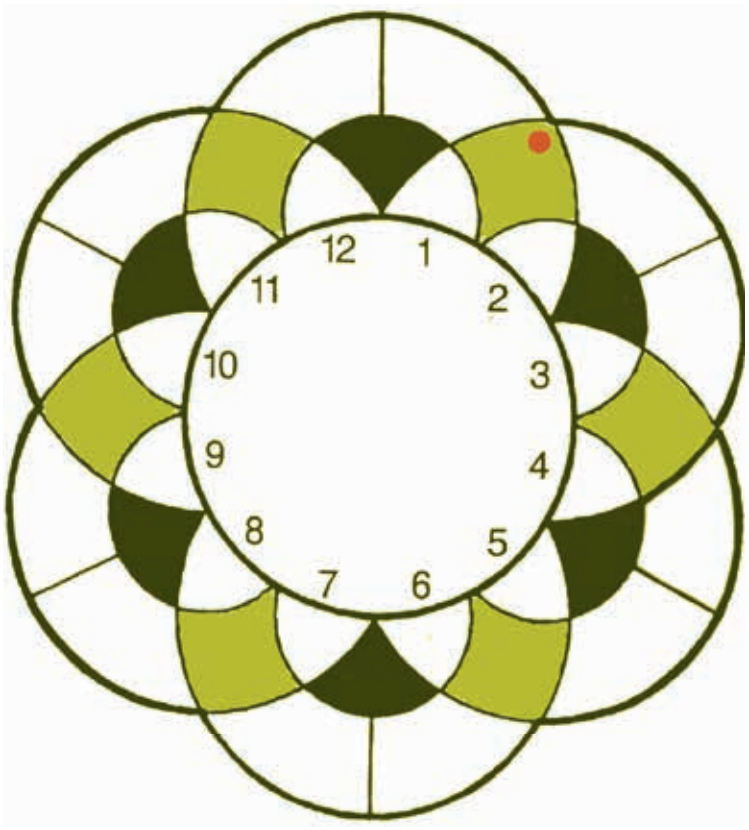

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 10 lutego 2023 r. Nagrodę z 17 stycznia otrzymuje **Krystyna Hampel z Olbrachcic**. Autorem dzisiejszych łamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie rozetki z 17 stycznia:
SŁUCHEM
Rozwiązanie minikwadratu I z 17 stycznia:
1. MŁOT **2.** ŁUPIA **3.** OIDIA **4.** TAAL
Rozwiązanie minikwadratu II z 17 stycznia:
1. BORG **2.** ORISA **3.** RSZEW **4.** GAWA
Rozwiązanie logogryfu łukowatego z 17 stycznia: MOSINA